

Eksamen på Økonomistudiet sommer 2015
Økonomiske Principper B

1. årsprøve

10. august 2015

(2-timers prøve uden hjælpemidler)

Alle spørgsmål l skal besvares.

Dette eksamenssæt består af 4 sider (inkl. denne).

Opgave A

Diskuterende spørgsmål.

1. Redegør for forskellen mellem kvantietilsligningen og kvantitetsteorien.
2. Ofte definerer man en lavkonjunktur til at være en situation, hvor BNP ligger under sit naturlige niveau, dvs. hvor output gap er negativt. Andre steder defineres en lavkonjunktur til at være en situation, hvor BNP-væksten er lav.

Forklar hvorfor disse to definitioner af lavkonjunkturer *ikke* er sammenfaldende. Og forklar hvorfor førstnævnte definition er mere hensigtsmæssig, når det skal vurderes, om der er behov for at føre en ekspansiv konjunkturstabiliserende økonomisk politik.

3. Redegør **kort** for forskellen på følgende tre ledighedsbegreber: friktionsledighed, strukturledighed og konjunkturledighed.

Opgave B

Betragt følgende model for den danske økonomi

$$Y = C + I + \bar{G} + NX \quad (\text{B.1})$$

$$C = a + b(Y - T) \quad (\text{B.2})$$

$$T = \bar{T} + \bar{t}Y \quad (\text{B.3})$$

$$I = c - d\bar{r}^* \quad (\text{B.4})$$

$$NX = f - g\bar{e}P/\bar{P}^* \quad (\text{B.5})$$

$$M/P = hY - j\bar{r}^* \quad (\text{B.6})$$

$$OB = T - \bar{G} \quad (\text{B.7})$$

Herudover består modellen af én af de følgende to ligninger

$$Y = \bar{Y} + k(P - \bar{P}^e) \quad (\text{B.8a})$$

$$Y = \bar{Y}. \quad (\text{B.8b})$$

Modellen bestående af ligning (B.1)-(B.7) og (B.8a) beskriver økonomien på kort sigt. Modellen bestående af ligning (B.1)-(B.7) og (B.8b) beskriver modellen på lang sigt.

Y angiver såvel den samlede efterspørgsel som det samlede udbud af varer og tjenesteydelser, C det private forbrug, I investeringsefterspørgslen, \bar{G} er den offentlige forbrugsefterspørgsel, NX er nettoeksporten, T er skatteprovenu, \bar{T} en *lump sum*-skat, \bar{t} er skattesatsen på indkomst, \bar{r}^* er realrenten, \bar{e} er den nominelle valutakurs, P er prisniveauet i indlandet, \bar{P}^e er det *forventede* prisniveau i indlandet, \bar{P}^* er prisniveauet i

udlandet, M er det nominelle pengeudbud, OB er den offentlige saldo, og \bar{Y} er størrelsen på den naturlige produktion, dvs. når alle ressourcer udnyttes i normal grad. De eksogene parametre a, b, c, d, f, g, h, j og k er alle positive. Derudover er b mindre end 1. Om skattesatsen gælder det ligledes, at $0 < \bar{t} < 1$. En streg over en variabel betyder, at denne er eksogen.

1. Beskriv grundigt alle modellens relationer. Fremhæv i hvert fald to antagelser omkring modelformuleringen, der er særligt relevant, når man ønsker at beskrive dansk økonomi
2. Foretag en kausalanalyse af kortsigtsmodellen, dvs. ligning (B.1)-(B.7) og (B.8a). I hvilken orden bestemmes værdien for pengemængden, M ? Forklar.

Modellens efterspørgselskurve - AD -kurven - bestemmes af (B.1)-(B.5) og kan skrives

$$Y = \frac{1}{1 - b(1 - \bar{t})} [a + c + f - b\bar{T} - d\bar{r}^* + \bar{G} - g\bar{e}P/\bar{P}^*] \quad (\text{B.9})$$

mens udbudskurven er givet ved enten (B.8a) eller (B.8b) afhængig af, om man betragter det korte eller lange sigt.

3. Udded AD -kurven og illustrer denne i et AS - AD -diagram, dvs. et diagram med Y på x -aksen og P på y -aksen. Angiv hældningen og giv en forklaring på fortegnet.
4. Illustrer i et tilsvarende diagram økonomiens kortsigtede udbudskurve ($SRAS$) såvel som økonomiens langsigtede udbudskurve ($LRAS$). Angiv fortegnet på hældningerne og forklar.

Den demografiske udvikling i Danmark betyder, at der kan ventes en længere årrække med betydelige underskud på de offentlige finanser fra omkring 2030. Derfor diskuterer politikerne for tiden hvilke løsninger, der skal tages i brug for at håndtere dette problem.

Et af de løsningsforslag, politikerne overvejer, er en traditionel finanspolitisk stramning - enten i form af en reduktion af det offentlige forbrug eller i form af skattestigninger.

5. Illustrer såvel den kortsigtede som langsigtede effekt på Y af en sådan finanspolitisk stramning i et $AS-AD$ -diagram. Vurdér desuden de langsigtede konsekvenser (blot fortegn) for det private forbrug, investeringerne, nettoeksporten og det offentlige forbrug. Forklar.

Politikerne overvejer også et andet løsningsforslag, der består af at gennemføre reformer, som øger beskæftigelsen. Det kan enten ske ved at udvide arbejdsstyrken eller ved at reducere den naturlige ledighed. Begge situationer svarer til en forøgelse af \bar{Y} .

6. Benyt igen $AS-AD$ -diagrammet til at illustrere såvel den kortsigtede som langsigtede effekt på Y af en sådan reform, der øger \bar{Y} . Vurdér igen fortegnet på de langsigtede konsekvenser for det private forbrug, investeringerne, nettoeksporten og det offentlige budget.

Finansministeren er i tvivl om, hvad den rette løsning er. Han vil derfor gerne høre din fagøkonomiske vurdering af, om man bør vælge finanspolitiske stramninger eller reformer.

7. Forklar finansministeren, hvordan man kan opnå en lavere naturlig ledighed. Og giv ham dernæst din fagøkonomiske vurdering af, hvorvidt han bør vælge reformer eller finanspolitiske stramninger til at opnå en forbedring af den offentlige saldo.